

Кривонос С.В.

Державний торговельно-економічний університет
Науковий керівник: Шведова Г.А.,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри
правового забезпечення безпеки бізнесу,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ

КРИМІНАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ДОМАШНЄ НАСИЛЬСТВО

Домашнє насильство- це явище, яке не лише порушує основоположні права людини а й створює серйозні соціальні проблеми для суспільства. Багато років поспіль домашнє насильство сприймалось як щось приватне, щось про що соромно говорити і тому досить тривалий час держава майже не втручалась в такі справи мінімально. На сьогоднішній день держава все більше звертає увагу на цю проблему та максимально докладає зусиль щоб мінімізувати випадки домашнього насильства.

Насильство є серйозною проблемою, що охоплює всі верстви населення, незалежно від віку, статі чи соціального статусу. Від нього страждають як жінки, так і чоловіки, а також діти, які можуть бути як жертвами, так і свідками агресії. Законодавець в Законі України “Про запобігання та протидію домашньому насильству” визначає, що домашнє насильство - діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім’ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім’єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [1].

Насильство може проявлятися в різних формах, загалом виділяють чотири основні- фізичне, сексуальне, психологічне та економічне. Фізичне насильство проявляється в: заподіянні тілесних ушкоджень різної тяжкості, ненаданні допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, залишенні в небезпеці та ін. Сексуальне насильство проявляється в: примушуванні до статевого акту, проникненні в тіло людини без її згоди, примусових пестошці без проникнення у тіло, примушенні до проституції та примушенні до створення чи перегляду порнографічних матеріалів. Психологічне насильство проявляється в: приниженні, залякуванні, контролі в репродуктивній сфері, діях, що завдають шкоду психологічному здоров’ю особи. Економічне насильство проявляється в: умисному позбавленні житла, їжі, одягу, коштів чи документів; забороні навчатися; забороні працювати; залишенні без догляду чи піклування. [2].

Всі ці прояви порушують основоположні права людини встановлені Конституцією України. Стаття 3 Конституції встановлює, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [3].

В статті 126-1 законодавець визначив, що домашнє насильство карається громадськими роботами на строк від ста п’ятдесяти до двохсот сорока годин або пробаційним наглядом на строк до п’яти років, або обмеженням волі на той самий строк, або позбавленням волі на строк до двох років. [4].

Насильники становлять суспільну небезпеку і санкція визначена згаданою статтею є замалою для них. Оскільки домашнє насильство має систематичний характер підвищуючи ризик повторення агресії. Необхідно не лише посилити санкцію, а й проводити примусову психологічну експертизу кривдника і за

необхідності класти на примусове лікування. Оскільки психологічна допомога потрібна не лише жертвам домашнього насилля, а й кривдникам.

Отже, враховуючи викладене можна зробити висновок, що законодавство, яке регулює боротьбу з домашнім насильством можна покращити наприклад впровадивши обов'язкове психологічне обстеження кривдників та посилення санкції. Оскільки в психологічно здоровому, перспективному та гармонійному суспільстві немає місця для насильства. Щоб побудувати таке суспільство необхідно серйозно підійти до боротьби з домашнім насильством.

Список використаних джерел:

1. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 7 грудня 2017 р. №2229-VIII/ Верховна рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення: 28.09.2024)

2. Домашнє насильство: що це таке, як його розпізнати, куди звертатись по допомогу? URL: <https://mvs.gov.ua/activity/domestic-violence> (дата звернення: 28.09.2024)

3. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996р. № 254к/96-ВР/ Верховна Рада України.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.09.2024)

4. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05 квітня 2001р. №2341-III (зі змінами), URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2001-05#Text> (Дата звернення: 30.09.2024)